

als kleinhandelaar gegijzeld omdat er een geschil is met de vroegere concessiehouder en [men] via de leveringsweigering een onrechtmatige druk wil uitoefenen" opdat Hunting Supplies grote toegevingen zou doen. Deze beslissing van Blaser en Mauser vloeit niet voort uit marktomstandigheden, maar wordt enkel gebruikt als drukingsmiddel in de hangende procedure van de beëindigde concessie. Dat de dagvaarding in de concessiezaak ook uitgang van Pletsers verantwoordt evenmin een verkoopweigering. Pletsers trad enkel als procespartij op met het oog op een correcte schets van de feitelijke situatie, maar zonder eigen vordering.

Opvallend is dat het onderzoek naar de wettelijke vereiste van een potentiële verstoring op de Belgische markt (art. IV.2/1 WER) ook in deze beslissing overbodig wordt geacht om de staking te bevelen, nu wordt geoordeeld dat het gedrag van Blaser en Mauser "minstens" neerkomt op een oneerlijke marktpraktijk in de zin van artikel VI.104 WER en een potentiële aantasting van de beroepsbelangen van Pletsers volstaat. Het ziet er dus naar uit dat artikel IV.2/1 door de rechtbanken vaker zal worden gebruikt als illustratie van oneerlijke marktpraktijken (VI.104 WER) dan als een op zichzelf staande rechtsgrond.

6. INSOLVENTIE / INSOLVABILITÉ

*Inge Van de Plas*²

Rechtspraak/Jurisprudence

Grondwettelijk Hof 22 april 2021

Zaak: 62/2021

INSOLVENTIE

Faillissement – Kwijtschelding – Rehabilitatie

INSOLVABILITÉ

Faillite – Effacement – Réhabilitation

Volgens artikel XX.173, § 2 WER zal een gefailleerde worden kwijtscheldend van zijn schulden, indien de gefailleerde het verzoek tot kwijtschelding toevoegt aan zijn aangifte tot faillissement of uiterlijk 3 maanden na de bekendmaking van het faillissementsvonnis neerlegt in het insolventieregister. De termijn van 3 maanden om een verzoek tot kwijtschelding in te dienen is een vervaltermijn.

De prejudiciële vraag voor het Grondwettelijk Hof betreft de bestaanbaarheid van de vervaltermijn voor de indiening van een verzoek tot kwijtschelding met het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie. Meer bepaald, het feit dat een gefailleerde natuurlijke persoon die binnen die termijn geen verzoek tot kwijtschelding

van restschulden indient, zijn recht op kwijtschelding onherroepelijk verliest, terwijl een gefailleerde natuurlijke persoon die wel binnen die termijn een verzoek tot kwijtschelding indient, er nagenoeg zeker van kan zijn dat zijn restschulden zullen worden kwijtscheldend.

De vervaltermijn vervat in artikel XX.173 WER kan worden beschouwd als een maatregel die een impact heeft op het recht op toegang tot de rechter dat een onderdeel is van het recht op een eerlijk proces. Het recht op toegang tot de rechter kan onderworpen worden aan ontvankelijkheidsvoorwaarden, zoals termijnen voor het instellen van een rechtsmiddel. Echter, dergelijke voorwaarden mogen niet zodanig beperkend zijn dat de kern van dit recht wordt aangetast. Een beperking wordt als te verregaand beschouwd wanneer er geen redelijk verband van evenredigheid bestaat tussen de aangewende middelen en het nagestreefte doel.

Volgens het Hof moeten rechters over een ruime beoordelingsbevoegdheid beschikken wanneer het aankomt op vervaltermijnen. Meer bepaald stelt het Hof dat:

"Het verschil in behandeling tussen personen die hun rechten binnen de toepasselijke vervaltermijn uitoefenen en personen die dat niet doen, houdt op zich geen discriminatie in. Van discriminatie zou slechts sprake zijn indien de toepassing van de vervaltermijn een onevenredige beperking van de rechten van de daarbij betrokken personen met zich zou meebrengen."

Het Hof vervolgt dat de vervaltermijn een vormvereisten oplegt aan de gefailleerde om voor kwijtschelding in aanmerking te komen. Bovendien, kan de vervaltermijn niet als een maatregel worden beschouwd die spoedige afwikkeling van het faillissement bevordert aangezien het tijdstip waarop de gefailleerde het verzoekschrift tot kwijtschelding indient geen invloed heeft op het beheer van de boedel, op de aangifte, de verificatie van de schuldvorderingen of op de vereffening van het faillissement.

Daarnaast heeft het overschrijden van de vervaltermijn onevenredige gevolgen voor de gefailleerde natuurlijke persoon, die daardoor elke mogelijkheid verliest om een rechter over de kwijtschelding van zijn restschulden te laten oordelen en bijgevolg onherroepelijk met zijn ganse vermogen moet blijven instaan voor de schulden die niet zijn afgelost door de vereffening van de boedel. Deze onevenredige gevolgen werken ook door naar de echtgenoot, gewezen echtgenoot, wettelijk samenwonende of gewezen wettelijk samenwonende partner van de gefailleerde die persoonlijk verbonden is voor de schuld die de gefailleerde tijdens de duur van het huwelijk of de duur van de wettelijke samenwoning was aangegaan.

² Doctoraatsassistent Insolventierecht, Universiteit Antwerpen.

Op basis van deze vaststellingen oordeelt het Hof dat het artikel XX.173, § 2 WER het gelijkheids- en niet-discriminatiebeginsel schendt.

Arbeidshof 24 maart 2021

INSOLVENTIE

Gerechtelijke reorganisatie door overdracht onder gerechtelijk gezag – Werknemers – Europese richtlijn
INSOLVABILITÉ

Réorganisation judiciaire par transfert sous autorité de justice – Travailleurs salariés – Réglementation sociale européenne

Dit arrest is het sluitstuk van een procedure die begon in 2017 in de nasleep van het Nederlandse *Smallsteps*-arrest. Net zoals in het *Smallsteps*-arrest betrof het hier een overdracht van een onderneming in het kader van insolventieprocedure, meer bepaald een overdracht onder gerechtelijk gezag. Onder de toenmalige wet continuïteit ondernemingen lag de keuze voor de over te nemen werknemers bij de overnemer (art. 61, § 4 WCO, thans, art. XX.86, § 3 WER). Echter, ingevolge een prejudiciële vraag aan het Europese Hof van Justitie bleek de keuzevrijheid van de overnemer binnen een overdracht onder gerechtelijk gezag in strijd te zijn met de Europese richtlijn betreffende het behoud van de rechten van de werknemers bij overgang van ondernemingen. Op basis van het Belgisch recht moet de overnemer niet op voorhand aantonen dat het ontslag is ingegeven door economische, technische of organisatorische redenen zonder verboden differentiatie. Hierdoor worden in het Belgisch recht te weinig garanties geboden om werknemers tegen een ongerechtvaardigd ontslag te beschermen.

Hierop werd de zaak terug verwezen naar het arbeidshof. Na de uitspraak van het Hof van Justitie had de werknemer afstand gedaan van zijn vordering tegen de overnemer en richtte hij zich nog uitsluitend tot de Belgische Staat. De vordering betrof schadevergoeding op grond van buitencontractuele aansprakelijkheid van de overheid. Het arbeidshof oordeelde dat het artikel 61, § 4 WCO aangaande het keuzerecht van de overnemer niet vatbaar was voor een richtlijnconforme interpretatie en dat de Belgische Staat een fout had begaan.

Wat betreft het oorzakelijk verband tussen de fout en schade, was volgens de werknemer het enige richtlijnconforme alternatief om het keuzerecht te laten wegvallen waardoor de overnemer verplicht wordt om alle werknemers over te nemen. Indien de werknemer niet werd overgenomen, dan had de werknemer in elk geval recht op een opzeggingsvergoeding. Het arbeidshof ging niet mee in deze redenering. Volgens het arbeidshof bestond er nog een alternatieve regeling waarbij de overnemer verplicht wordt om vooraf aan te tonen dat de ontslagen in het kader van de overname te wijten zijn aan technische, economische of organisatorische redenen die wijzigingen voor de werkgelegenheid met zich meebrengen en die geen intrinsiek verband houden met de overgang. Aangezien er nog een alternatieve route bestond, kon er geen voldoende oorzakelijk verband worden aangetoond tussen de fout van de Belgische Staat en de beweerdte schade van de werknemer.

Ten slotte, ging het arbeidshof wel mee in de redenering van de werknemer wat betreft zijn laatste punt en oordeelde het hof dat de werknemer een schadevergoeding verschuldigd is vanwege het verlies van een reële kans op tewerkstelling bij de overnemer.